

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Examens (CvE) op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet CvE de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.
- 3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
  - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
  - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;

- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
  - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
  - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
  - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
  - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
  - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.
- NB2 Als het College voor Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.
Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.
Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:
- NB
- a. Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
  - b. Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden WOLF-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt. In dat geval houdt het College voor Examen bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 46 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

1 *Tekst met vragen*

1.1 Bij de beoordeling van antwoorden op open vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen punten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.

1.2 Voor alle open vragen met een maximum aantal woorden geldt: indien een kandidaat een vraag herhaalt alvorens hij/zij tot een antwoord komt, worden de woorden tot aan het eigenlijke antwoord (conform het beoordelingsmodel) niet meegeteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

De mearkarfragen hawwe in gewicht fan 1 skoarepunt.

Tekst 1 Sosjale media yn Fryslân as generaasje probleem

---

1 **B**

2 **maximumscore 2**

- hypes
- mislearringen
- moade
- dongbult

as fjouwer wurden goed binne	2
as trije wurden goed binne	1
as minder as trije wurden goed binne	0

3 **B**

4 **maximumscore 1**

“(Mar troch) it grutskalich oanlizzen fan bettere netwurken (kinne no alle sosjale media oeral brûkt wurde)” (r. 44-47)

Vraag	Antwoord	Scores
5	C	
6	D	
7	<p>maximumscore 1 De kearn fan in goed antwurd moat wêze: De âlderen kinne har in wrâld sûnder ynternet en/of sosjale media foarstelle.</p> <p><i>Opmerking</i> As foar in goed antwurd mear as 17 wurden brûkt binne, gjin skoarepunten takenne.</p>	
8	<p>maximumscore 1 De kearn fan in goed antwurd moat wêze: Dat it om kommunikaasje giet.</p>	
9	<p>maximumscore 1 “Neffens in ... media brûkten.” (r. 106-112)</p>	
10	A	
11	C	
12	B	
13	<p>maximumscore 1 alinea 5</p>	
14	<p>maximumscore 1 Goede antwurden binne (ien fan de neikommende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – De boarger kin de plysje helpe mei opspoaringssaken. – (De plysje wol) better / makliker berikber wêze foar de boarger. <p><i>Opmerking</i> As foar in goed antwurd mear as 12 wurden brûkt binne, gjin skoarepunten takenne.</p>	
15	<p>maximumscore 1 “dy’t direkt ... ynskeakelje kinst.” (r. 200-205)</p>	
16	C	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

17 maximumscore 1

Goede antwurden binne (ien fan de neikommende):

- De opkomst fan ynternet.
- Mooglikheden / it brûken fan ynternet.

Opmerking

As foar in goed antwurd mear as 9 wurden brûkt binne, gjin skoarepunten takenne.

18 maximumscore 1

De opkomst fan de sosjale media.

Opmerking

As foar in goed antwurd mear as 9 wurden brûkt binne, gjin skoarepunten takenne.

19 maximumscore 1

Beswieren tsjin de sosjale media.

Opmerking

As foar in goed antwurd mear as 9 wurden brûkt binne, gjin skoarepunten takenne.

20 maximumscore 1

Goede antwurden binne (ien fan de neikommende):

- It brûken fan de sosjale media troch de Fryske oerheid.
- De sosjale media en de Fryske oerheid.

Opmerking

As foar in goed antwurd mear as 14 wurden brûkt binne, gjin skoarepunten takenne.

Tekst 2 Dêr giet de paprika

---

21 maximumscore 2

- Op 'e lange termyn hat de provinsje der neat oan
- De kassen bedjerre it lânskip

1

1

22 maximumscore 1

Spoelstra wol net-brûkte bedriuweterreinen (yn Fryslân) folsette mei sinnepanielen.

Opmerking

As foar in goed antwurd mear as 14 wurden brûkt binne, gjin skoarepunten takenne.

Vraag	Antwoord	Scores
23	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> • it opknappen fan dakken fan pleatsen • in nij Thialf 	1 1
24	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> • Dan wurdt it jild wer brûkt foar de bekostiging fan enerzjy / Sinnepanielen wekke dan de enerzjy op • Dan binne it wer de boargers dy't dêrfan profitearje 	1 1
25	maximumscore 1 De kern fan in goed antwurd moat wêze: In tal aktiviteiten (yn Fryslân) yn 2018 (mei inoar te ferbinen). <i>Opmerking</i> <i>As foar in goed antwurd mear as 14 wurden brûkt binne, gjin skoarepunten takenne.</i>	
26	maximumscore 1 Goede antwurden binne (ien fan de neikommende): – Fryslân as provinsje mei folslein duorsume enerzjy. – Alle sinnepanielen soene der dan lizze moatte.	
27	maximumscore 1 Kassen bedjerre it lânskip, (sinnepanielen ek).	
28	maximumscore 1 Fryslân wurdt sa oantrekliker as wengebiet.	
29	maximumscore 1 “It hoecht ... miljeubewuste manieren.” (r. 77-81)	

Tekst 3 Fytsspoare?

- 30** **maximumscore 1**
De kern fan in goed antwurd moat wêze:
Der kin goed reizge wurde yn de kombinaasje fyts en trein.
- 31** **D**
- 32** **maximumscore 1**
“ús altyd priizge fytsparadys” (r. 31)
- 33** **B**

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

34 maximumscore 1

De kern fan in goed antwurd moat wêze:

Dat it Nederlânske iepenbier ferfier net folle romte biedt om fytsen mei te nimmen.

35 maximumscore 1

Kombinaasje fyts en iepenbier ferfier / bus-trein.

36 maximumscore 1

Fytslobbygroepen en miljeubewuste politike partijen.

Opmerking

As ien elemint ûntbrekt, gjin skoarepunten takenne.

37 maximumscore 2

- Der is in aparte wein foar fytsen
- It kostet net folle

1

1

38 maximumscore 2

- Managers fytse net
- Managers reizgje net mei de trein

1

1

39 maximumscore 1

Mei fyts en trein / iepenbier ferfier reizgje.

40 A

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per school in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 28 mei naar Cito.

6 Bronvermeldingen

---

tekst 1	nei: Jan Folkerts, De Moanne nûmer 1, jannewaris 2011
tekst 2	nei: Marcel de Jong, Leeuwarder Courant, 14 febrewaris 2009
tekst 3	nei: Douwe Kootstra, It Fryske Gea, maitiidsnûmer 2011